

Přírodovědné posouzení aleje podél komunikace č. II/352 z Černous ke křižovatce s komunikací č. I/13

PŘEDMĚT HODNOCENÍ

Předmětem tohoto posouzení je alej podél komunikace II/352 z Černous ke křižovatce s komunikací I/13.

Alej je dlouhá přibližně 2700 m, zčásti je oboustranná, v některých úsecích pouze jednostranná a je tvořená převážně lípami, dále pak jírovci, jasany, javory a duby, ve východní části pak několika jabloněmi. Alej začíná na křižovatce u železniční zastávky v Černousích, vede intravilánem obce, volnou krajinou a z části prochází i lesním porostem (obr. 1-4).

Obr. 1-2

Obr. 3-4

Cílem posouzení je zjistit, zda se v těchto stromech vyskytují zvláště chráněné druhy hmyzu a obratlovců. Eventuální výskyt zvláště chráněných druhů by vedl k navržení příslušných opatření vedoucích k jejich zachování. Tato opatření by pak měla být zohledněna při přípravě projektu rekonstrukce aleje.

METODIKA

monitoring hmyzu

- 1) Prohlídka všech dostupných dutin pro zjištění přítomnosti v dutinách žijících saproxylofágních druhů hmyzu (hledání dospělých jedinců popř. zbytků skeletu, larev a jejich trusu, podle kterého lze rovněž některé dutinové druhy hmyzu identifikovat).
- 2) Prohlídka a identifikace výletových otvorů ve kmenech pro zjištění přítomnosti zvláště chráněných druhů dřevokazného hmyzu.

monitoring obratlovců

Aleje jsou často významným hnízdištěm některých skupin ptáků (sovy, šplhavci, lejsci ad.), místem rozmnožování, podzimních úkrytů i zimovišť řady druhů netopýrů. Na tyto skupiny byl zaměřen zoologický průzkum. Monitoring ptáků probíhal v červnu 2017, v červenci 2017 probíhal monitoring netopýrů pomocí detekčního přístroje Magenta Bat 5. Případný recentní výskyt význačných druhů byl zjišťován také v databázích a literatuře.

ZJIŠTĚNÉ DRUHY HMYZU

Nebyly zjištěny žádné zvláště chráněné (podle zákona č. 114/1992 Sb.) ani ohrožené (Hejda et al. 2017) druhy hmyzu. Větší počet stromů obsahuje dutiny ve kmenech, ve třech z nich byl nalezen trus larev zlatohlávka *Liocola lugubris*. Jedná se o tyto stromy (ve směru od žel. stanice k obci Černousy):

Obr. 5-6: Lípa po pravé straně na rovině před obcí Černousy (strom č. 59).

Obr. 7-8: Lípa po levé straně o několik metrů dále (strom č. 250).

Obr. 9-10: Dub na návsi v Černousích (strom č. 245).

ZJIŠTĚNÉ DRUHY OBRATLOVCŮ

Zvláště chráněné druhy – podle zákona č. 114/1992, Sb., o ochraně přírody a krajiny, resp. jsou uvedeny v jeho prováděcí Vyhlášce č. 175/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 395/1992 Sb.

SO = silně ohrožený

Holub doupňák (Columba oenas)

Druh obývající především bučiny, ale dokáže hnízdit i v jiných listnatých či smíšených lesích. V poslední době stále častěji hnízdí i v polních remízcích, doprovodné zeleni podél toků apod. Limitovám je zejména nedostatkem hnízdních dutin. Byl zjištěn pouze jeden pár v blízkosti

prostřední části aleje, pravděpodobně však hnízdil v lese mimo vlastní alej. Hnízdní dutina nebyla nalezena. Holub doupňák je zařazen také do Červeného seznamu obratlovců ČR (Chobot & Němec 2017) v kategorii Zranitelný (VU).

Všechny zjištěné druhy ptáků vázaných přímo na alej, tj. na stromy i jejich podrost, jsou uvedeny v tabulce:

České jméno	Vědecké jméno	ČS
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	
holub doupňák	<i>Columba oenas</i>	VU
holub hřivnáč	<i>Columba oenas</i>	
kos černý	<i>Turdus merula</i>	
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	
střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>	
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	
sýkora parukářka	<i>Lophophanes cristatus</i>	
sýkora uhelníček	<i>Periparus ater</i>	

SOUHRN

V aleji nebyl nalezen žádný zvláště chráněný ani ohrožený druh hmyzu. Byl zde však zaznamenán zvláště chráněný holub doupňák. Jeho vazba na alej není jasná a pravděpodobně hnízdí v navazujícím lese. Z dalších dutinových ptáků v aleji žijí pouze běžné druhy. Netopýři v aleji zjištěni nebyli, pravděpodobně zde nejsou dutiny vhodné pro jejich úkryty.

Alej je významným biotopem pro dutinové druhy hmyzu, které žijí v dutinách líp a jednoho z několika dubů. Proto je žádoucí zachovat nejen všechny výše uvedené stromy, kde byl zjištěn jejich výskyt, ale i všechny další potenciálně vhodné stromy s dutinami (především stromy č. 247-250, obr. 11-14).

Obr. 11: Lípa s otevřenou dutinou v hlavě

Obr. 12: Lípa s otevřenou dutinou v hlavě

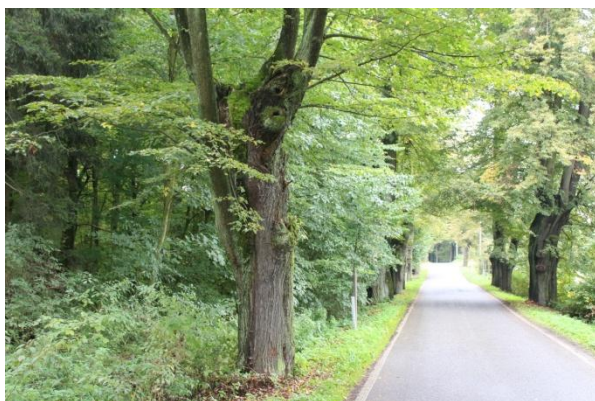

Obr. 13: Lípa s otevřenou dutinou u paty kmene

Obr. 14: Lípa s otevřenou dutinou v hlavě

Vzhledem k tomu, že dutinových stromů je aleji dostatek, je možné některé z nich v případě velmi špatného zdravotního stavu (hniloba, rozpad kmene, téměř suché kmeny) nahradit novou výsadbou (obr. 15-16).

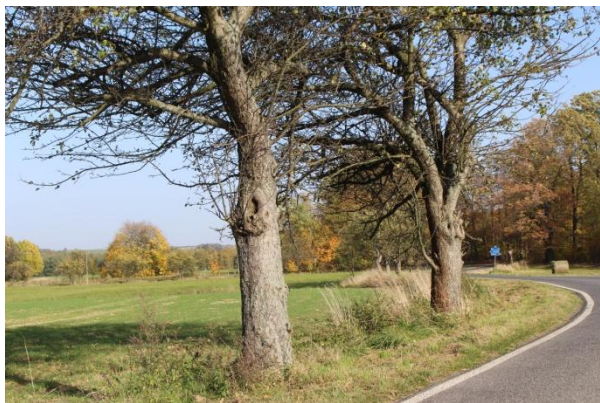

Obr. 15: Strom č. 53.

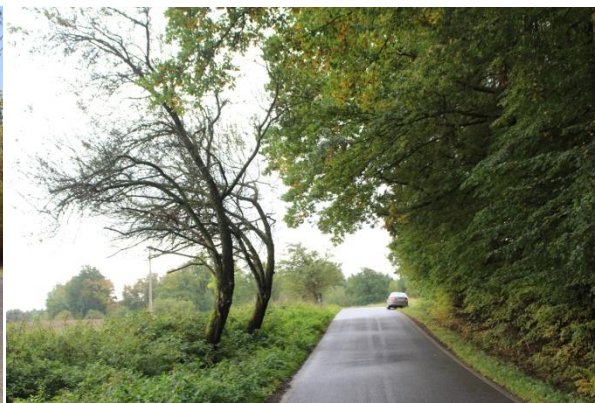

Obr. 16: Strom č. 1.

Východní část aleje byla v minulosti tvořena především jabloněmi, nyní jsou zde již jen její zbytky (obr. 17-18). Některé jabloně jsou s dutinami a v celkem dobrém zdravotním stavu, bylo by proto vhodné je zachovat, ostatní je možné nahradit jinou výsadbou. Vzhledem k charakteru okolní krajiny, kde je dostatek drobných remízků s nízkým podrostem, zde nebude tento biotopový prvek chybět.

Obr. 17: Stromy č. 164 a 163.

Obr. 18: Stromy č. 167 a 166.

LITERATURA

Chobot K. & Němec M. 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda, Praha, 34: 1–182

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha, 36: 1-612

Vypracovali: Mgr. Richard Čtvrtečka PhD.
Mgr. Martin Pudil

Datum: 19.11.2017